

ประเด็น ยุทธศาสตร์ ฉบับที่ A41	25 ส.ค. 68	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น ยุทธศาสตร์ สหรัฐอเมริกา	"ภาษีทรัมป์" 19% อัตราใหม่ ที่ไทยได้เท่ากัมพูชา ต้องยอมแลกด้วยอะไร	
ประเด็นสำคัญ	- ที่มาของอัตราภาษีใหม่ - รายการสินค้าที่ไทยไม่เรียกเก็บภาษีศุลกากรจากสหรัฐฯ - อัตราภาษีใหม่ของชาติอาเซียน	

อัตราภาษีใหม่ที่เกิดขึ้นท่ามกลางแรงกดดันจากสหรัฐฯ ใน 2 มิติ ทั้งการที่รัฐบาลไทยต้องเปิดเจรจาการค้าและเสนอเงื่อนไขที่สหรัฐฯ พึงพอใจ และการต้องเปิดเจรจาเพื่อยุติการสู้รบที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ก่อนบรรลुข้อตกลงหยุดยิงเมื่อ 28 ก.ค.

ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ของสหรัฐฯ พยายามเข้ามามีส่วนร่วมกับการยุติความขัดแย้งตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา หลังทหาร 2 ฝ่ายเปิดฉากปะทะกันตั้งแต่ 24 ก.ค. โดยนายทรัมป์ได้ต่อสายตรงถึงนายฮุน มาเนต นายกรัฐมนตรีกัมพูชา และนายภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกรัฐมนตรี และ รมว.มหาดไทย ในฐานะรักษาราชการแทนนายกรัฐมนตรีไทย เมื่อ 26 ก.ค. ก่อนเปิดเผยผ่านโซเชียลทวิตเตอร์ แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ของเขาว่า “ผมเพิ่งคุยกับผู้นำไทยและกัมพูชาขอให้หยุดยิง หากไม่หยุดยิง ผมจะไม่ทำข้อตกลงทางการใด ๆ กับทั้งไทยและกัมพูชา”

ภายหลังทราบคำสั่งใหม่ของประธานาธิบดีสหรัฐฯ ซึ่งเป็นการแก้ไขและขยายผลจากคำสั่งเดิมเมื่อ 2 เม.ย. นายพิชัย ชุมพรวิชิต รองนายกรัฐมนตรี และ รมว.คลัง ได้โพสต์ข้อความในเฟซบุ๊กของเขา โดยชี้ว่า การประกาศอัตราภาษีที่ 19% สะท้อนถึงมิตรภาพและความเป็นพันธมิตรที่แน่นแฟ้นระหว่างไทย-สหรัฐฯ ช่วยให้ไทยยังคงแข่งขันได้ในเวทีโลก สร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุน และเปิดประตูสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจ รายได้ และโอกาสใหม่ ๆ ให้กับประเทศไทย

นายพิชัย ซึ่งเป็นผู้นำเจรจากับสหรัฐฯ กล่าวขอบคุณ “ทีมไทยแลนด์” พร้อมระบุว่า การทำงานยังไม่สิ้นสุด รัฐบาลตระหนักถึงผลกระทบต่อผู้ประกอบการและเกษตรกร จึงได้จัดเตรียมมาตรการรองรับอย่างรอบด้าน ทั้งงบประมาณ สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เงินอุดหนุน มาตรการภาษี และการปฏิรูปกฎระเบียบที่จำเป็น เพื่อยกระดับให้ไทยสามารถปรับตัวและก้าวสู่โลก เศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างมั่นใจ

ในระหว่างให้สัมภาษณ์ในรายการ “กรรมการข่าว คุณนอกจอ” นายพิชัยยอมรับว่ามีสินค้าที่อยู่ในดีลลับ หมีนรายการ แต่ส่วนใหญ่เป็นรายการที่ไทยเปิดการค้าเสรี (Free Trade Agreement – FTA) อยู่ที่ 0% ให้ประเทศที่มีข้อตกลงอยู่แล้ว เช่น ออสเตรเลีย จีน เกาหลี ก็เปิดให้สหรัฐฯ เท่านั้น พุดง่าย ๆ ว่าสินค้าบางรายการ เดิมมีคู่แข่งอยู่ 2 ราย ก็เพิ่มเป็น 3 ราย ให้แข่งกันเอง โดยที่จำนวนซื้อของไทยยังเท่าเดิม

รองนายกฯ กล่าวว่า หากมองมุมผู้บริโภคในสหรัฐฯ ต้องบริโภคสินค้าในราคาแพงขึ้น ขณะที่ผู้บริโภคชาวไทยได้บริโภคสินค้าในราคาถูกลง แต่มีข้อเสียคือ หากสินค้าที่เข้ามาเป็นของที่ไทยผลิตไม่ได้ อันนี้ไม่มีปัญหา เพราะได้ของถูก แต่รัฐบาลไม่ได้รายได้ แต่ถ้าเป็นสินค้าที่ไทยผลิตได้ แต่ไม่พอ ส่วนที่เข้ามาถ้า 0% จะมีปัญหาต่อผู้ผลิตในไทย จึงนำเรื่องนี้มาเป็นโจทย์ด้วย

รายการสินค้าที่ไทยไม่เรียกเก็บภาษีศุลกากรจากสหรัฐฯ เพื่อแลกกับการลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าจากไทยเหลือ 19% แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. สินค้าที่ไทยไม่ผลิต ไม่มี
2. สินค้าที่ไทยผลิตได้เอง แต่ไม่เพียงพอ มีบางส่วน เช่น ข้าวโพด
3. สินค้าไทยมีรายการซื้อจากต่างประเทศอยู่แล้ว และสหรัฐฯ ไม่ได้ขาย เช่น ลำไย

ข้าวโพด: ทุกวันนี้ที่ไทยใช้อยู่ 10 ล้านตัน ผู้ประกอบการโรงงานผลิตอาหารสัตว์ระบุว่าสามารถเพิ่มกำลังการผลิตเป็น 13 ล้านตันได้ แต่ที่ผ่านมา มีวัตถุดิบไม่เพียงพอ โดยเกษตรกรไทยปลูกได้ 5 ล้านตัน ที่เหลือต้องนำเข้า สิ่งที่รัฐบาลทำคือจะใช้ระบบโควตา เนื่องจากต้นทุนการเพาะปลูกข้าวโพดในไทยสูงกว่าสหรัฐฯ สมมติใช้ 10 ล้าน ก็ต้องกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องซื้อของไทยให้หมดก่อนในราคาไทย จากนั้นซื้อของประเทศเพื่อนบ้านที่ค้าขายกันอยู่เดิมคือ เมียนมา ลาว กัมพูชา ในราคาเพื่อนบ้าน โดยเน้นที่มีเอกสารรับรองว่าไม่ได้มาจากการเผา แล้วที่เหลือถึงซื้อของสหรัฐฯ ซึ่งมีต้นทุนถูกที่สุด

ปลานิล: เปิดได้ เพราะสินค้าจากสหรัฐฯ มาในรูปแบบแปรรูป และต้นทุนต่างกัน 10-20 เท่า ดังนั้นคนเลี้ยงปลานิลเราไม่ต้องกลัว ต้นทุนเขาสูงกว่าเยอะ ทั้งเลี้ยงแพง ขนส่งข้ามทวีปแพง

เนือหมู: ถ้าจะเปิด จะให้จำนวนน้อยมาก ยังไม่ได้คุยตัวเลขกัน อาจแค่ 1% และต้องมีการตรวจที่มาของ หมู ถ้าโรงงานไหนจะขายให้ไทย ต้องขอไปตรวจต้นทาง “ถ้าจะเปิด ต้องต่ำมาก ๆ ทำให้เขาแค่รู้ว่าเปิด นิดเดียว จริง ๆ... ส่วนเครื่องใน เราไม่เปิด เราไม่ยอม”

น้ำมันและปิโตรเคมี: เดิมไทยนำเข้าน้ำมัน 90% โดยซื้อทั่วโลกอยู่แล้ว ต่อไปจะโฟกัสที่สหรัฐฯ มากหน่อย มีความเป็นไปได้ที่จะซื้อจากสหรัฐฯ 10% หรือประมาณ 1.2 แสนบาร์เรล ส่วนก๊าซธรรมชาติ ปัจจุบันไทยนำเข้า อยู่ 50% จากตะวันออกกลาง แต่ส่วนใหญ่ยังติดสัญญาระยะยาว บางตัวเซ็น 15-20 ปี หยอยหมดอายุ ก็ค่อย ๆ ปลดไป แต่ไม่ใช่ซื้อเลย ต้องตรวจสอบต้นทุนก่อน “ตอนนี้ก๊าซ สัญญาแรกเซ็นแล้ว 1 ล้านตัน จาก 15 ล้านตันที่ เรานำเข้า ส่งปีหน้าแล้ว อันนี้จะมีผลทำให้ค่าไฟถูก”

เครื่องบิน: จากการตรวจสอบพบว่าสายการบินแห่งชาติของไทยต้องการซื้อเครื่องบินโบอิง ซึ่งจะทยอยซื้อ ใน 5-10 ปี จำนวนเยอะ เพราะเคยมีฝูงบิน 100 กว่าเครื่อง แต่ตั้งแต่เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ไม่ได้ซื้อ เลย วันนี้ก็ทยอยซื้อ ทยอยเปลี่ยน “นี่คือสิ่งที่เราอยากได้ และเขาอยากขาย”

นายพิชัยยังพูดถึงกรณีสินค้าสวมสิทธิ์ว่า เป็นสิ่งที่สหรัฐฯ ไม่อยากเห็น ขณะนี้ยังตกลงกันไม่ได้ว่าสัดส่วน การผลิตในไทยต้องเป็นตัวเลขกี่ % แต่ที่แน่ ๆ ไม่ต่ำกว่า 40% หากตรวจพบว่าเข้าเกณฑ์สวมสิทธิ์จะโดนภาษี เพิ่มขึ้นไปอีก 40% ซึ่งสหรัฐฯ ใช้สัดส่วนนี้เป็นมาตรฐานทั่วโลก

ส่วนการถูกเรียกเก็บภาษีนำเข้า 19% จะส่งผลกระทบต่อส่งออกหรือไม่อย่างไรนั้น นายพิชัยแสดงความเชื่อมั่นว่าไทยยังแข่งขันได้ จริง ๆ คาดหวังว่าถ้าได้น้อยกว่านี้ก็ดี แต่ถ้าได้น้อยกว่านี้แปลว่าระหว่างประเทศจะมี ได้เปรียบเสียเปรียบ คนได้มากกว่าจะขายของไม่ได้ ซึ่งคาดว่าผู้ให้ต้องการให้เกาะกลุ่มกัน

อัตราภาษีใหม่ของชาติอาเซียน

สำหรับประเทศในอาเซียนที่บรรลุข้อตกลงการค้ากับ สหรัฐฯ แล้ว และได้รับการประกาศอัตราภาษีแบบต่างตอบโต้ใหม่มี ทั้งหมด 7 ประเทศ โดยเปรียบเทียบกับค่าประกาศแรกเมื่อ 2 เม.ย. และคำขู่วะลอกสองที่ประกาศเมื่อ 7 ก.ค. ได้แก่

40% - ลาว (ลดลงจาก 48%), เมียนมา (ลดลงจาก 44%)

25% - บรูไน (เพิ่มขึ้นจาก 24% ในครั้งแรก แต่มีการ ปรับเรตเป็น 25% ตามคำขู่เมื่อ 7 ก.ค.)

20% - เวียดนาม (ลดลงจาก 46%)

19% - อินโดนีเซีย (ลดลงจาก 32%), ฟิลิปปินส์ (เพิ่มขึ้น จาก 17% ในครั้งแรก แต่มีการปรับเรตเป็น 20% ตามคำขู่ เมื่อ 7 ก.ค.), ไทย (ลดลงจาก 36%), กัมพูชา (ลดลงจาก 49% ในครั้งแรก แต่มีการปรับเรตเป็น 36% ตามคำขู่เมื่อ 7 ก.ค.), มาเลเซีย (ลดลงจาก 24% ในครั้งแรก แต่มีการปรับเรตเป็น 25% ตามคำขู่เมื่อ 7 ก.ค.)

10% - สิงคโปร์ (คงที่ 10% ตามภาษีอัตราฐาน)

ส่วนอัตราภาษีสามสิทธิ์ หรือภาษีทางผ่าน (Transshipment)

เวียดนาม 40%

อินโดนีเซีย บวกเพิ่มภาษีต่างตอบโต้ของประเทศนั้น ๆ

ประเทศใดบ้างถูกเก็บภาษีในอัตราสูงสุด

นี่คืออัตราภาษีศุลกากรที่สูงที่สุดที่ห้ามประกาศต่อคู่ค้าของสหรัฐฯ

ซีเรีย เป็นประเทศที่ถูกประกาศอัตราภาษีใหม่สูงสุดโดยได้รับอัตราภาษีใหม่อยู่ที่ 41% นี่ถือเป็นอัตราภาษีที่สูงอย่างมากสำหรับประเทศที่กำลังดิ้นรนฟื้นตัวหลังจากสิ้นสุดสงครามกลางเมืองอันยาวนาน 14 ปี

ลาวและเมียนมา ประกาศอัตราภาษีใหม่ยังคงเดิมจากครั้งแรกที่ 40% โดยก่อนหน้านี้ผู้เชี่ยวชาญออกมาเตือนว่าอัตราภาษีใหม่ของสหรัฐฯ จะกระทบเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเอเชียอย่างรุนแรง

สวิตเซอร์แลนด์ ถูกเรียกเก็บภาษีศุลกากรอยู่ที่ 39% โดยเป็นประเทศเดียวที่มีการค้าขายกับสหรัฐฯ อย่างต่อเนื่อง แต่กลับถูกเก็บภาษีในอัตราสูงในระดับนี้

อิรักและเซอร์เบีย อัตราภาษีถูกเรียกเก็บที่ 35%

4 ประเทศที่ถูกเก็บภาษีในอัตรา 30% ได้แก่ แอลจีเรีย บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา ลิเบีย และแอฟริกาใต้

การได้อัตราภาษี 19% สะท้อน ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นไทย-สหรัฐฯ ภายใต้แรงกดดันด้านการค้าและความมั่นคง แม้จะเปิดตลาดสินค้าบางประเภทให้สหรัฐฯ แต่ไทยมีมาตรการรองรับผลกระทบต่อผู้ผลิตอย่างเป็นระบบ พร้อมเดินหน้าปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้แข่งขันได้ในระยะยาว ส่วนประเทศอาเซียนอื่นๆ ยังเผชิญอัตราภาษีหลากหลาย โดยไทยและกัมพูชาได้อัตราตีสูงสุดในกลุ่ม (19%) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อดุลอำนาจการค้าในภูมิภาคต่อไป

พ.อ.สุเทพ ยั่งยืน

อจ.อก.สมย.วทบ.

อ้างอิง

1. <https://www.bbc.com/thai/articles/c2djxzkrgjwo>

2. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/354924>

3. <https://www.naewna.com/inter/903592>